

Biuletyn Polonistyczny

14.01.2018

Data wydarzenia: 11.04.2018 - 12.04.2018

Przezroczystość w kulturze

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Warszawa

Organizatorzy: Instytut Filologii Polskiej, Wydział Nauk Humanistycznych
WNH_UKSW

Zakład Poetyki Intersemiotycznej i Komparatystyki Mediów Instytutu Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa UKSW zaprasza na piątą ogólnopolską konferencję naukową z cyklu *Interdyscyplinarne kategorie kulturoznawstwa nt. Przezroczystość w kulturze*.

Przezroczystość to kolejna po ciężarze i lekkości oraz szybkości kategoria o fizycznym rodowodzie, mogąca znaleźć zastosowanie do opisu różnorodnych zjawisk i tekstów kultury. Własność ta polega na zdolności materiału lub stanu skupienia do przepuszczania wiązki światła bez jej rozproszenia i pochłonięcia. Przezroczystość pośredniczy między światłem a rzeczywistością i dalej – ich obserwatorem, czyli sama sytuuje się na styku różnych fizyczności. Tu rodzi się pytanie, które dodatkowo komplikuje opisaną sytuację: czy przezroczystość jest właściwością bytu, czy raczej ludzkiego poznania? Dlatego analizowana jest ona również w jej wymiarze filozoficznym, estetycznym, etycznym, artystycznym, użytkowym, performatywnym, prawniczym, socjologicznym, psychologicznym. Tym samym tytułowa kategoria funkcjonuje na pograniczu wielu dyscyplin badawczych, m.in. przyrodniczych, humanistycznych, społecznych, medycznych, technicznych i innych. Jakość ta, analogicznie jak jej poprzedniczki (ciężar i lekkość, szybkość oraz możliwość i konieczność), ma niejednoznaczny status ontyczny, ponieważ funkcjonuje jako wielkość skalarna, rozpostarta między swym maksymalnym a minimalnym natężeniem (nieprzezroczystością). Na różnych poziomach nasycenia prowadzi ona pewien rodzaj wielopoziomowej gry: między sobą-formą a ukrytą za nią treścią, widzialnym a niewidzialnym, iluzją a deziluzją, materializacją a dematerializacją, sobą-rzeczywistością a rzeczywistością istniejącą poza nią, wreszcie między sobą a odbiorcą, zmuszając go do określonych percepcji, reakcji, zachowań, wartościowań. Przezroczystość nie jest więc z pewnością neutralna w swych wielorakich wymiarach. Dlatego istnieje potrzeba gruntownego rozpoznania tej kategorii, która nieustannie pośredniczy w dostępie do zjawisk rzeczywistych oraz artefaktów i procesów kulturowych.

Sugerujemy wstępny zakres problemów i zagadnień, który z pewnością ulegnie rozszerzeniom zgodnym z oczekiwaniami prelegentów. Przezroczystość może być analizowana:

- w ujęciach teoretycznych i filozoficznych (od starożytności, przez Ojców Kościoła, J.J. Rousseau, I. Calvino i in.);
- w sferze fizycznej, etycznej, egzystencjalno-antropologicznej, psychologicznej i społecznej;
- w kontekście poetyki i estetyki, jakości stylu (np. narracja nie/przezroczysta);
- w aspekcie mediów, mediacji i komunikacji;
- w kontekście mechanizmów władzy i polityki;
- w relacji imersja - emersja.

Przezroczystość traktowana jest również jako:

- temat dzieła literackiego, malarskiego, muzycznego, teatralnego, filmowego i in.;
- metafora i symbol;
- strategia twórcza na poziomie materii i formy dzieła, konstrukcji postaci, świata przedstawionego i fabuły;
- zjawisko z poziomu percepcji;
- kategoria estetyczno-pragmatyczna, np. w technice, technologii, sztukach użytkowych (architekturze, typografii, liternictwie, interfejsie analogowym lub cyfrowym i in.);
- kompleksowa kategoria performatywna;
- metoda naukowa stosowana do opisu zjawisk.

Opłata konferencyjna w wysokości 280 zł obejmuje koszty materiałów konferencyjnych, publikacji pokonferencyjnej (w przypadku artykułów zaopiniowanych do druku), posiłków (obiad w dniu wystąpienia, bufet). Pracownicy i współpracownicy WNH UKSW oraz recenzenci czasopisma „Załącznik Kulturoznawczy” są zwolnieni z opłat. W przypadku rezygnacji z udziału w konferencji opłata nie ulega zwrotowi.

Abstrakt wystąpienia (do 1500 znaków, z tytułem oraz danymi autora: imieniem i nazwiskiem, miejscem afiliacji, numerem telefonu, adresem e-mail, danymi do faktury) prosimy przesyłać do 4 marca 2018 roku na dwa adresy:

a.smaga@uksw.edu.pl; brygida.pawlowska@gmail.com.

Biuletyn Polonistyczny

Czas i miejsce obrad: 11-12 kwietnia 2018, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Nauk Humanistycznych, Warszawa, ul Dewajtis 5. Serdecznie zapraszamy!

dr Agnieszka Smaga

prof. UKSW dr hab. Brygida Pawłowska-Jądrzyk

Zakład Poetyki Intersemiotycznej i Komparatystyki Mediów, IFKiK UKSW

Data zgłaszania prelegentów: 04.03.2018

Słowa kluczowe: iluzja, percepcja, przezroczystość